

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

8. maj 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – social sikring af vandrende arbejdstagere – forordning (EF) nr. 883/2004 – artikel 11, stk. 3, litra e) – statsborger i en medlemsstat, der er ansat som sømand på et skib, som fører et tredjelands flag – arbejdsgiver med hjemsted i en anden medlemsstat end arbejdstagerens bopælsmedlemsstat – fastsættelse af den lovgivning, der finder anvendelse«

I sag C-631/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) ved afgørelse af 27. oktober 2017, indgået til Domstolen den 9. november 2017, i sagen

SF

mod

Inspecteur van de Belastingdienst,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne F. Biltgen (refererende dommer), J. Malenovský, C.G. Fernlund og L.S. Rossi,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 8. november 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- SF ved skatterådgiverne V.J. de Groot og H. Menger,
- den nederlandske regering ved M.K. Bulterman og M.L. Noort, som befuldmægtigede,
- den græske regering ved E.-M. Mamouna, som befuldmægtiget,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen ved M. van Beek og D. Martin, som befuldmægtigede,

* Processprog: nederlandsk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. januar 2019,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 465/2012 af 22. maj 2012 (EUT 2012, L 149, s. 4) (herefter »forordning nr. 883/2004«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem SF og inspecteur van de Belastingdienst (skatteinspektør, Nederlandene, herefter »skatteinspektøren«) vedrørende SF's tilslutning til den nederlandske almindelige sociale sikringsordning i perioden fra den 13. august til den 31. december 2013.

Retsforskrifter

- 3 Afsnit II i forordning nr. 883/2004 fastsætter reglerne om fastlæggelsen af, hvilken lovgivning om social sikring der skal anvendes, og indeholder denne forordnings artikel 11-16.
- 4 Nævnte forordnings artikel 11 med overskriften »Almindelige regler« har følgende ordlyd:

»1. Personer, som er omfattet af denne forordning, er alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

[...]

3. Med forbehold af artikel 12-16:

- a) er en person, der udøver lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en medlemsstat, omfattet af denne medlemsstats lovgivning
- b) er tjenestemænd omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, i hvis forvaltning de er ansat
- c) er en person, der i overensstemmelse med artikel 65 modtager arbejdsløshedsunderstøttelse efter lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, omfattet af lovgivningen i bopælsstaten
- d) er en person, der er indkaldt eller genindkaldt til militærtjeneste eller civilt arbejde i en medlemsstat, omfattet af denne medlemsstats lovgivning
- e) er alle andre personer, som ikke falder ind under litra a)-d), omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, dog uden at tilsidesætte bestemmelser i denne forordning, som sikrer de pågældende ret til ydelser efter lovgivningen i en eller flere andre medlemsstater.

4. Ved anvendelse af dette afsnit anses lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, der normalt udøves om bord på et skib, der fører en medlemsstats flag, for arbejde, der udøves i denne medlemsstat. En person, som har lønnet beskæftigelse om bord på et skib, der fører en medlemsstats flag, og som for denne beskæftigelse aflønnes af en virksomhed eller en person, der har sit hjemsted eller sin bopæl i en anden medlemsstat, er dog omfattet af lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, såfremt han er bosat i den pågældende stat. [...]

[...]«

- 5 Artikel 12-16 i forordning nr. 883/2004 fastsætter de særlige regler, der finder anvendelse på personer, der er udsendt (artikel 12), på personer, der udøver beskæftigelse på to eller flere medlemsstaters område (artikel 13), på personer, der har valgt en frivillig eller frivillig fortsat forsikring (artikel 14), på kontraktansatte ved EU-institutionerne (artikel 15), samt undtagelser fra nævnte forordnings artikel 11-15 (artikel 16).

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 6 I perioden fra den 13. august til den 31. december 2013 arbejdede SF, en lettisk statsborger med bopæl i Letland, som steward hos Oceanwide Offshore Services B.V., en virksomhed med hjemsted i Nederlandene.
- 7 SF udøvede denne beskæftigelse om bord på et skib, som sejlede under Bahamas flag, og som i denne periode sejlede over den tyske del af kontinentalsoklen under Nordsøen.
- 8 De nederlandske skattemyndigheder traf afgørelse om, at SF skulle betale indkomstskat og socialforsikringsbidrag for 2013. Efter SF's klage over denne afgørelse fastholdt skatteinspektøren kun denne afgørelse, for så vidt som det heri blev fastslået, at SF skulle betale sociale bidrag til den nederlandske sociale sikringsordning for perioden fra den 13. august til den 31. december 2013.
- 9 SF har anlagt søgsmål ved rechtbank Zeeland-West-Brabant (retten i første instans i Zeeland-West-Brabant, Nederlandene) til prøvelse af skatteinspektørens afgørelse og har gjort gældende, at han ikke henhørte under den nævnte ordning.
- 10 Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt SF rent faktisk skulle betale sådanne bidrag, er den nævnte ret i tvivl og besluttede at forelægge Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) spørgsmål til præjudiciel afgørelse.
- 11 Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) er af den opfattelse, at der, selv om den erhvervsmæssige beskæftigelse, som SF udøvede i den pågældende periode, ikke kan anses for at have fundet sted på en EU-medlemsstats område, er en tilstrækkelig nær tilknytning til sidstnævntes område, som i det foreliggende tilfælde indebærer anvendelse af forordning nr. 883/2004. Denne retsinstans er ligeledes af den opfattelse, at SF henhører under denne forordnings personelle anvendelsesområde.
- 12 Ifølge den nævnte retsinstans henhører den situation, som karakteriserer den verserende tvist for rechtbank Zeeland-West-Brabant (retten i første instans i Zeeland-West-Brabant, Nederlandene), hvor den pågældende arbejdstagers lønnede beskæftigelse udøves på et skib, som fører et tredjeland's flag, ikke under anvendelsesområdet for artikel 11, stk. 3, litra a)-d), eller under anvendelsesområdet for artikel 11, stk. 4, i forordning nr. 883/2004.
- 13 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at en sådan situation ikke desto mindre kan henhøre under anvendelsesområdet for artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004, hvori det bestemmes, at alle andre personer, som ikke falder ind under denne artikel 11, stk. 3, litra a)-d), er omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten.
- 14 Den forelæggende ret har i denne henseende fremhævet, at det for denne er blevet gjort gældende, at artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 ikke finder anvendelse på en situation som den i hovedsagen omhandlede, eftersom det fremgår af Kommissionens forklarende bemærkninger om

moderniseret koordinering af social sikring – forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 af januar 2011, at denne bestemmelse kun finder anvendelse på ikke-erhvervsaktive personer.

- 15 Den nævnte retsinstans er imidlertid af den opfattelse, at en sådan fortolkning ikke fremgår af ordlyden af den pågældende bestemmelse, som udgør en lovvalgsregel affattet i generelle vendinger, som automatisk finder anvendelse på alle andre personer, som ikke falder ind under artikel 11, stk. 3, litra a)-d), og artikel 12-16 i forordning nr. 883/2004.
- 16 For den forelæggende ret er det i øvrigt ligeledes blevet gjort gældende, at artikel 11, stk. 3, litra a), og artikel 11, stk. 4, i forordning nr. 883/2004, selv om de ikke finder direkte anvendelse, bør finde anvendelse analogt og føre til udpegelse af loven i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren har hjemsted, i lighed med det, som Domstolen har fastslået i dom af 29. juni 1994, Aldewereld (C-60/93, EU:C:1994:271), og af 19. marts 2015, Kik (C-266/13, EU:C:2015:188), vedrørende bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997, L 28, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 647/2005 af 13. april 2005 (EUT 2005, L 117, s. 1) (herefter »forordning nr. 1408/71«). Den nævnte retsinstans er imidlertid af den opfattelse, at det system af lovvalgsregler, der er indført ved forordning nr. 883/2004, er mere fuldstændigt og ikke indeholder lakuner, således at det ikke i det foreliggende tilfælde vil være nødvendigt at hense til den nævnte retspraksis.
- 17 Den forelæggende ret finder ikke desto mindre, at der fortsat er tvivl hvad angår fortolkningen af bestemmelserne i forordning nr. 883/2004 med henblik på fastlæggelsen af den anvendelige lovgivning i en situation som den i hovedsagen omhandlede.
- 18 Henset til disse betragtninger har Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Hvilken medlemsstats lovgivning henviser forordning nr. 883/2004 til, når det drejer sig om en person, der a) bor i Letland, b) er lettisk statsborger, c) er ansat hos en arbejdsgiver med hjemsted i Nederlandene, d) arbejder som sømand, e) udfører sit arbejde om bord på et skib, som sejler under Bahamas flag, og f) udøver dette arbejde uden for Den Europæiske Unions område?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 19 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor en person, idet den pågældende arbejder som sømand for en arbejdsgiver, der har hjemsted i en medlemsstat, på et skib, som fører et tredjeland's flag, og som sejler uden for Den Europæiske Unions område, har bevaret sin bopæl i sin oprindelsesmedlemsstat, henhører under den nævnte bestemmelses anvendelsesområde, således at den nationale lovgivning, der finder anvendelse, er lovgivningen i denne persons bopælsmedlemsstat.
- 20 Det bemærkes indledningsvis, at når en person er omfattet af det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 883/2004 som defineret i forordningens artikel 2, finder særreglen i denne forordnings artikel 11, stk. 1, i princippet anvendelse, og den nationale lovgivning, der skal anvendes, bestemmes i overensstemmelse med bestemmelserne i den nævnte forordnings afsnit II (jf. i denne retning dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis, og af 25.10.2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).

- 21 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de for Domstolen forelagte sagsakter, at SF i den i hovedsagen omhandlede periode, idet han bevarede sin bopæl i sin oprindelsesmedlemsstat, dvs. Letland, arbejdede som sømand for en arbejdsgiver med hjemsted i en anden medlemsstat, nemlig Nederlandene, på et skib, som førte et tredjelands flag, og som sejlede uden for Unionens område.
- 22 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at den blotte omstændighed, at en arbejdstagers virksomhed udøves uden for Unionens område, ikke er tilstrækkelig til at udelukke, at Unionens regler om arbejdskraftens frie bevægelighed, og navnlig reglerne i forordning nr. 883/2004, finder anvendelse, såfremt arbejdsforholdet har en tilstrækkelig snæver tilknytning til dette område (jf. i denne retning dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).
- 23 Ifølge Domstolens praksis følger en sådan tilstrækkelig snæver tilknytning mellem det pågældende arbejdsforhold og Unionens område bl.a. af den omstændighed, at en unionsborger, der er hjemmehørende i en medlemsstat, er blevet ansat af en virksomhed, der er etableret i en anden medlemsstat, og for hvilken unionsborgeren er beskæftiget (dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 24 Som den forelæggende ret har anført følger det heraf, at selv om SF's arbejde i det foreliggende tilfælde blev udøvet uden for Unionens område, bevarer det pågældende arbejdsforhold en tilstrækkelig snæver tilknytning til dette område, eftersom SF i den pågældende periode havde bevaret sin bopæl i Letland og eftersom hans arbejdsgiver havde hjemsted i Nederlandene.
- 25 En situation som den i hovedsagen omhandlede skal følgelig anses for at henhøre under anvendelsesområdet for forordning nr. 883/2004, og den nationale lovgivning, der finder anvendelse på hovedsagen, skal herefter fastlægges i overensstemmelse med bestemmelserne i den nævnte forordnings afsnit II.
- 26 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at en person som SF ikke henhører under de særlige regler, der er fastsat i artikel 12-16 i forordning nr. 883/2004, der vedrører personer, som er udsendt, personer, som udøver beskæftigelse på to eller flere medlemsstaters område, personer, som har valgt en frivillig eller frivillig fortsat forsikring, og endvidere personer, som er hjælpeansatte ved EU-institutionerne.
- 27 Den berørte henhører heller ikke under de situationer, der er fastsat i litra a)-d) i artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 883/2004, som vedrører personer, der udøver lønnet beskæftigelse i en medlemsstat, tjenestemænd, personer, der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, og endvidere personer, der er indkaldt eller genindkaldt til militærtjeneste, eller som udfører civilt arbejde i en medlemsstat.
- 28 Eftersom SF desuden arbejdede som sømand på et skib, som førte et tredjelands flag, henhører han heller ikke under den almindelige regel i artikel 11, stk. 4, i forordning nr. 883/2004, som udpeger flagmedlemsstatens lovgivning for så vidt angår søfolk (jf. i denne retning dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 56).
- 29 Hvad angår spørgsmålet, om artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 finder anvendelse på en situation som den i hovedsagen omhandlede, bemærkes, at der ifølge Domstolens faste praksis ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den lovgivning, som den er en del af (dom af 15.10.2014, Hoštická m.fl., C-561/13, EU:C:2014:2287, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis, og af 19.9.2018, González Castro, C-41/17, EU:C:2018:736, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis), ligesom denne bestemmelses tilblivelse ligeledes kan give relevante oplysninger med henblik på dens fortolkning (dom af 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. mod Parlamentet og Rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

- 30 Det fremgår af ordlyden af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004, at »alle andre personer, som ikke falder ind under litra a)-d), [er] omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, dog uden at tilsidesætte bestemmelser i denne forordning, som sikrer de pågældende ret til ydelser efter lovgivningen i en eller flere andre medlemsstater«.
- 31 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 34 og 35 i forslaget til afgørelse, følger det af den ordrette analyse af denne bestemmelse, at EU-lovgiver har anvendt generelle vendinger, bl.a. udtrykkene »alle andre personer« samt »dog uden at tilsidesætte bestemmelser i denne forordning«, med henblik på at tillægge denne artikel 11, stk. 3, litra e), karakter af opsamlingsbestemmelse, som skal finde anvendelse på alle de personer, som befinder sig i en situation, der ikke er specifikt reguleret af andre bestemmelser i den nævnte forordning, og at indføre et komplet system til fastlæggelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes.
- 32 I øvrigt fastsætter denne bestemmelses ordlyd ingen begrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde til ikke-erhvervsaktive personer.
- 33 For så vidt angår de formål, som forfølges med forordning nr. 883/2004, bemærkes, at bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 883/2004, som denne forordnings artikel 11-16 er indeholdt i, i overensstemmelse med fast retspraksis udgør et sæt udtømmende og ensartede lovvalgsregler, som ikke alene har til formål at undgå en samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de komplikationer, som dette kan medføre, men også at forhindre, at personer, som er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, mister deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem (dom af 14.6.2016, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, C-308/14, EU:C:2016:436, præmis 64, og af 25.10.2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 Hvad nærmere bestemt angår artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 883/2004 har Domstolen fastslået, at denne bestemmelse har til formål, med forbehold af denne forordnings artikel 12-16, at fastslå, hvilken national lovgivning der skal anvendes på personer, som befinder sig i en af de situationer, der er nævnt i litra a)-e), i den nævnte artikel 11, stk. 3 (dom af 25.10.2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis)
- 35 Domstolen har ganske vist fastslået, at artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 navnlig finder anvendelse på ikke-erhvervsaktive personer (jf. i denne retning dom af 14.6.2016, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, C-308/14, EU:C:2016:436, præmis 63).
- 36 Som generaladvokaten har påpeget i punkt 44 og 45 i forslaget til afgørelse, ville en restriktiv fortolkning af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004, som begrænser denne bestemmelses anvendelsesområde til udelukkende personer, som ikke er erhvervsaktive, imidlertid kunne fratage personer, som ikke henhører under de tilfælde, der er anført i litra a)-d) i denne artikel 11, stk. 3, eller af andre bestemmelser i forordning nr. 883/2004, beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem.
- 37 For så vidt angår tilblivelsen af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004, som indgår i en sammenhæng om modernisering og forenkling af de regler, der er indeholdt i forordning nr. 1408/71, bemærkes, således som generaladvokaten ligeledes har anført i punkt 49 i forslaget til afgørelse, at denne bestemmelse erstattede artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, som bestemte, at »en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning, uden at han bliver omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med en af reglerne i ovenstående litra eller med en af de i artikel 14 til 17 omhandlede undtagelser eller særlige regler, [er] omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat«.

- 38 I denne henseende bemærkes, at artikel 13 i forordning nr. 1408/71, og navnlig denne artikels stk. 2, litra f), er blevet fortolket vidt med henblik på at opfylde det formål, der forfølges med den lovgivning, som den er en del af, og som består i at undgå, at personer, som henhører under denne forordnings anvendelsesområde, mister deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem (jf. i denne retning dom af 11.6.1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, præmis 40).
- 39 Artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 forfølger imidlertid samme formål, og for så vidt som denne bestemmelse er formuleret bredere end ordlyden af artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, idet den udtrykkeligt omfatter personer, som befinder sig i en situation, som ikke henhører under de øvrige bestemmelser i den nævnte forordning, skal den ikke fortolkes indskrænkende.
- 40 Følgelig skal artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 fortolkes således, at den finder anvendelse på alle de personer, som ikke er omfattet af denne bestemmelses litra a)-d), og ikke udelukkende på de personer, som ikke er erhvervsaktive.
- 41 Som generaladvokaten har påpeget i punkt 50 i forslaget til afgørelse, kan denne fortolkning ikke anfægtes af Kommissionens forklarende bemærkninger, nævnt i denne doms præmis 14, og den praktiske vejledning om den lovgivning, der finder anvendelse i Den Europæiske Union (EU), Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) og Schweiz, som er udarbejdet og vedtaget af Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger og offentliggjort i december 2013. Selv om disse dokumenter udgør nyttige instrumenter ved fortolkningen af forordning nr. 883/2004, har de nemlig ikke bindende virkning og kan følgelig ikke binde Domstolen i forbindelse med fortolkningen af denne forordning.
- 42 Henset til det ovenstående er en situation som den i hovedsagen omhandlede reguleret af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004, hvori det bestemmes, at den nationale lovgivning, der finder anvendelse, er lovgivningen i den berørtes bopælsmedlemsstat.
- 43 Denne konstatering kan ikke berøres af den omstændighed, som den nederlandske regering har påberåbt under retsmødet, hvorefter visse medlemsstater betinger den berørtes tilslutning til den nationale sociale sikringsordning af, at denne udøver en lønnet beskæftigelse på deres område, således at den berørte i en situation som den i hovedsagen omhandlede ikke ville kunne omfattes af en social sikringsordning og ville blive frataget social beskyttelse.
- 44 I det foreliggende tilfælde fremgår det nemlig ikke af de sagsakter, der er forelagt for Domstolen, at den nationale lovgivning i den berørtes bopælsmedlemsstat fastsætter en sådan betingelse.
- 45 Under alle omstændigheder følger det af Domstolens faste praksis, at selv om det tilkommer de enkelte medlemsstaters lovgivere at fastsætte betingelserne for retten til at tilslutte sig en social sikringsordning, er medlemsstaterne imidlertid forpligtet til, ved fastsættelsen af disse betingelser, at overholde de gældende EU-retlige bestemmelser. Det bemærkes navnlig, at lovvalgsreglerne i forordning nr. 883/2004 pålægges medlemsstaterne på bindende vis, og at disse ikke har mulighed for at afgøre, i hvilket omfang deres egen lovgivning eller en anden medlemsstats lovgivning skal anvendes (jf. i denne retning dom af 25.10.2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, præmis 47 og 48 og den deri nævnte retspraksis).
- 46 Følgelig må betingelserne for eksistensen af retten til at tilslutte sig en social sikringsordning ikke føre til, at de personer, som den omhandlede lovgivning finder anvendelse på i medfør af forordning nr. 883/2004, udelukkes fra denne lovgivnings anvendelsesområde (dom af 25.10.2018, Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).

- 47 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor en person, idet den pågældende arbejder som sømand for en arbejdsgiver, der har hjemsted i en medlemsstat, på et skib, som fører et tredjeland's flag, og som sejler uden for Den Europæiske Unions område, har bevaret sin bopæl i sin oprindelsesmedlemsstat, henhører under den nævnte bestemmelses anvendelsesområde, således at den nationale lovgivning, der finder anvendelse, er lovgivningen i denne persons bopælsmedlemsstat.

Sagsomkostninger

- 48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 11, stk. 3, litra e), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 465/2012 af 22. maj 2012, skal fortolkes således, at en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor en person, idet den pågældende arbejder som sømand for en arbejdsgiver, der har hjemsted i en medlemsstat, på et skib, som fører et tredjeland's flag, og som sejler uden for Den Europæiske Unions område, har bevaret sin bopæl i sin oprindelsesmedlemsstat, henhører under den nævnte bestemmelses anvendelsesområde, således at den nationale lovgivning, der finder anvendelse, er lovgivningen i denne persons bopælsmedlemsstat.

Underskrifter